Jarðvegsrof
Rofmyndir - að lesa landið

Arna Björk Þorsteinsdóttir
Landupplýsingasvið
Landgræðslu ríkisins

Jarðvegsrof

- Losun og flutningur yfirborðsefna sem spillir jarðvegi; hamlar eða gæti hamlað vexti gróðurs eða komið í veg fyrir að gróður nemi land í yfirborði jarðvegs.
- Vindur og vatn ná auðveldlega til jarðvegs sem gróður hefur losnað af og flytur hann af stað > áfok

Jarðvegur

- Jarðvegur er blanda bergmylsnu og lífrænna efna:
  - rotnandi jurtaleyfa, fræja ofl. lífrænna efna (humus) sem miðla og binda raka og næringarefni í jarðvegi, lífræn efni auka einnig viðloðun jarðvegsins.
- Þegar gróður er orðinn gisinn og vatnsheldni hans orðin léleg rennur vatn auðveldlega á yfirborðinu og veldur vatnsrofi í stað þess að hripa niður í jarðveginn. Vatnsbúskapur skerðist.

Rofhamlandi þættir

- Jarðvegsrof heldur áfram þar til jarðvegurinn er fokinn burt, hefur skolast burt með yfirborðsvatni eða nógu margir rofhamlandi þættir eru til staðar til að vernda undirlagið.
- **Rofhamlandi** er allt það sem veitir vindinum viðnám, gróður, garðar, girðingar, hólar og annað landslag.

Rofmyndir

Rof sem veldur tapi á gróðurlendi	*Auðnir* *(gróðurþekja 2-20%)*
Áfoksgeirar Rofabörð Rofdílar Jarðsil/rofsár í hlíðum Skriður Vatnsrof	Melar Sandar Sandhraun Sandmelar Moldir Urðir Hraun

Áfoksgeirar

- fá yfirleitt 4-5 í rofeinkunn

Áfoksgeirar eru þar sem sandur gengur inn yfir gróið land. Á þann hátt breytist frjósamt gróðurlendi í sendna og ófrjósama auðn.

Framrás sands yfir samfelld gróðurlendi getur jafnvel numið hundruðum metra á ári.

Áfoksgeirar

- fá yfirleitt 4-5 í rofeinku

Áfoksgeirar eru þar se
gengur inn yfir gróið lanc
hátt breytist frjósamt gró
sendna og ófrjósama auðn.

Framrás sands yfir
gróðurlendi getur jafnvel numið
hundruðum metra á ári.

Áfoksgeirar

- fá yfirleitt 4-5 í rofeinku

Rofabörð

Rofabörð

Rofeinkunn 2
Fá rofabörð og lítið virk.

Rofeinkunn 3
Rofabörð eru útbreidd og áberandi í landslaginu, en lítið virk.

Rofeinkunn 4
Rofabörð eru mjög útbreidd og virk en fremur lág.

Rofeinkunn 5
Rofabörð eru mjög útbreidd og rofið afar virkt. Hér gengur hratt á gæði landsins.

Rofabörð

Rofeinkunn 2
Fá rofabörð og lítið virk.

Rofeinkunn 3
Rofabörð eru útbreidd og áberandi í landslaginu, en lítið virk.

Rofeinkunn 4
Rofabörð eru mjög útbreidd og virk en fremur lág.

Rofeinkunn 5
Gróðurtorfustig
Rofabörð eru mjög útbreidd og rofið afar virkt. Hér gengur hratt á gæði landsins.

Rofdílar

Rofeinkunn 2

Landið er þýft og viðkvæmt en rofdílar eru lítið áberandi.

Rofeinkunn 3.

Landið er þýft og rofdílar nokkuð áberandi.

Rofeinkunn 4.

Rofskellur farnar að renna saman

Rofeinkunn 5

Rofskellur eru orðnar verulegur hluti landsins.

Moldir - rofeinkunn 3-5

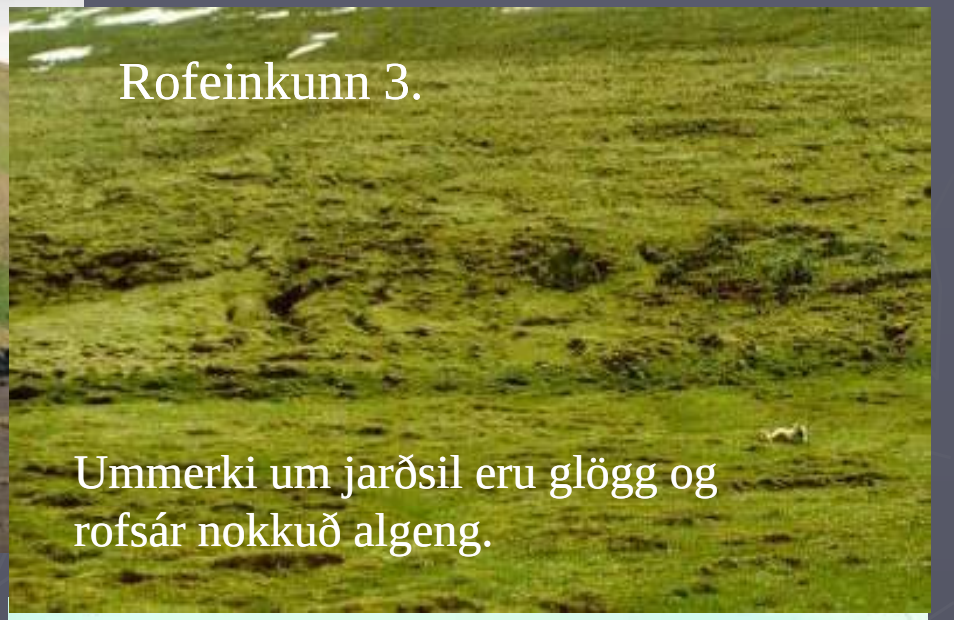

Jarðsil

Rofeinkunn 2

Þar sem ummerki um jarðsil eru glögg, en eiginleg rofsár eru lítil

Rofeinkunn 3.

Ummerki um jarðsil eru glögg og rofsár nokkuð algeng.

Rofeinkunn 3.

Gróðurlendið hefur skemmst verulega og jarðvegurinn er tekinn að renna niður hlíðina.

Rofeinkunn 4

Rofsár einkenna hlíðina og mikill hluti jarðvegsins hefur runnið burtu.

Vatnsrof

Skriður

Urðir - rofeinkunn 3-5

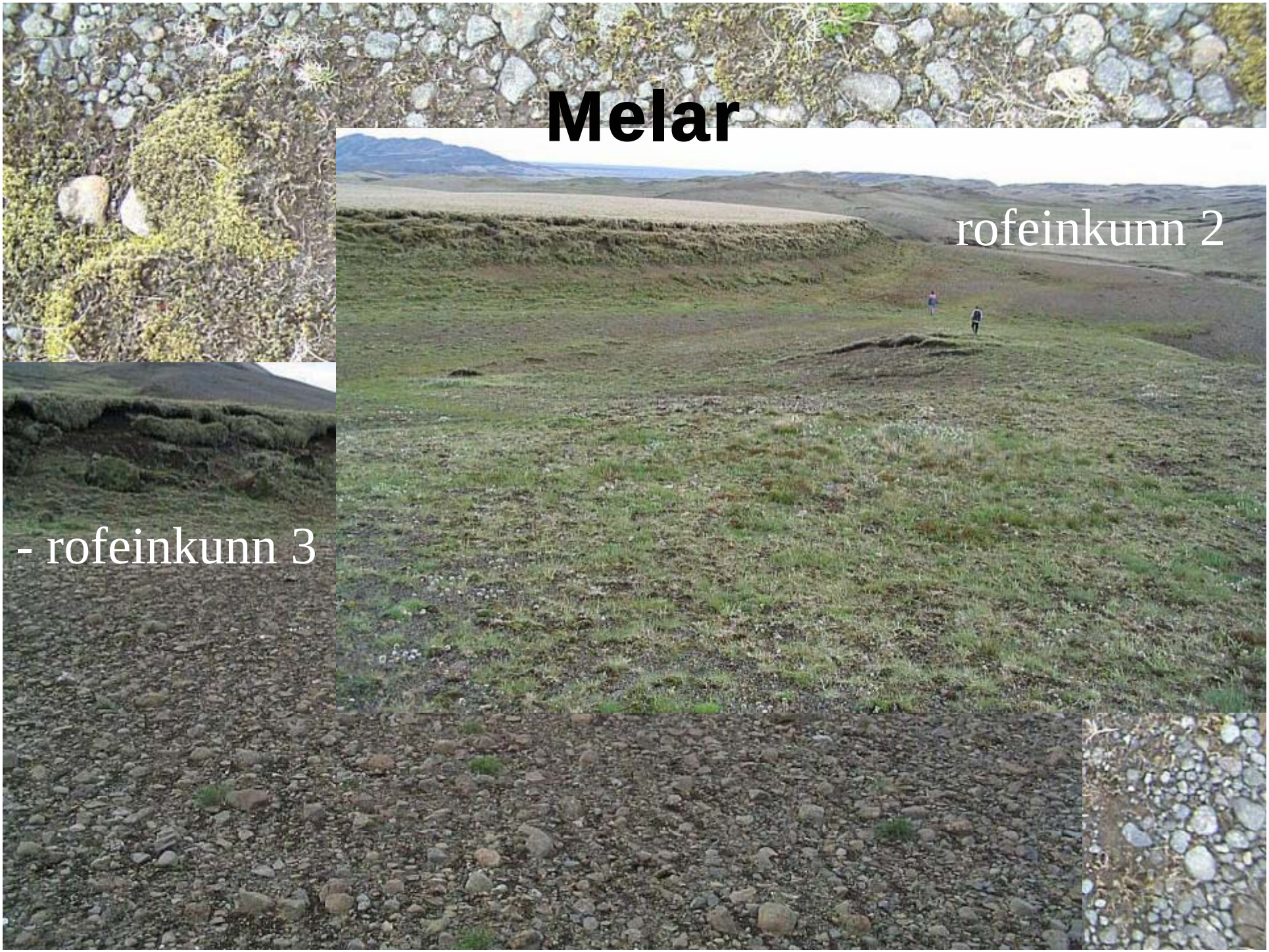

Melar

Melar

- rofeinkunn 3

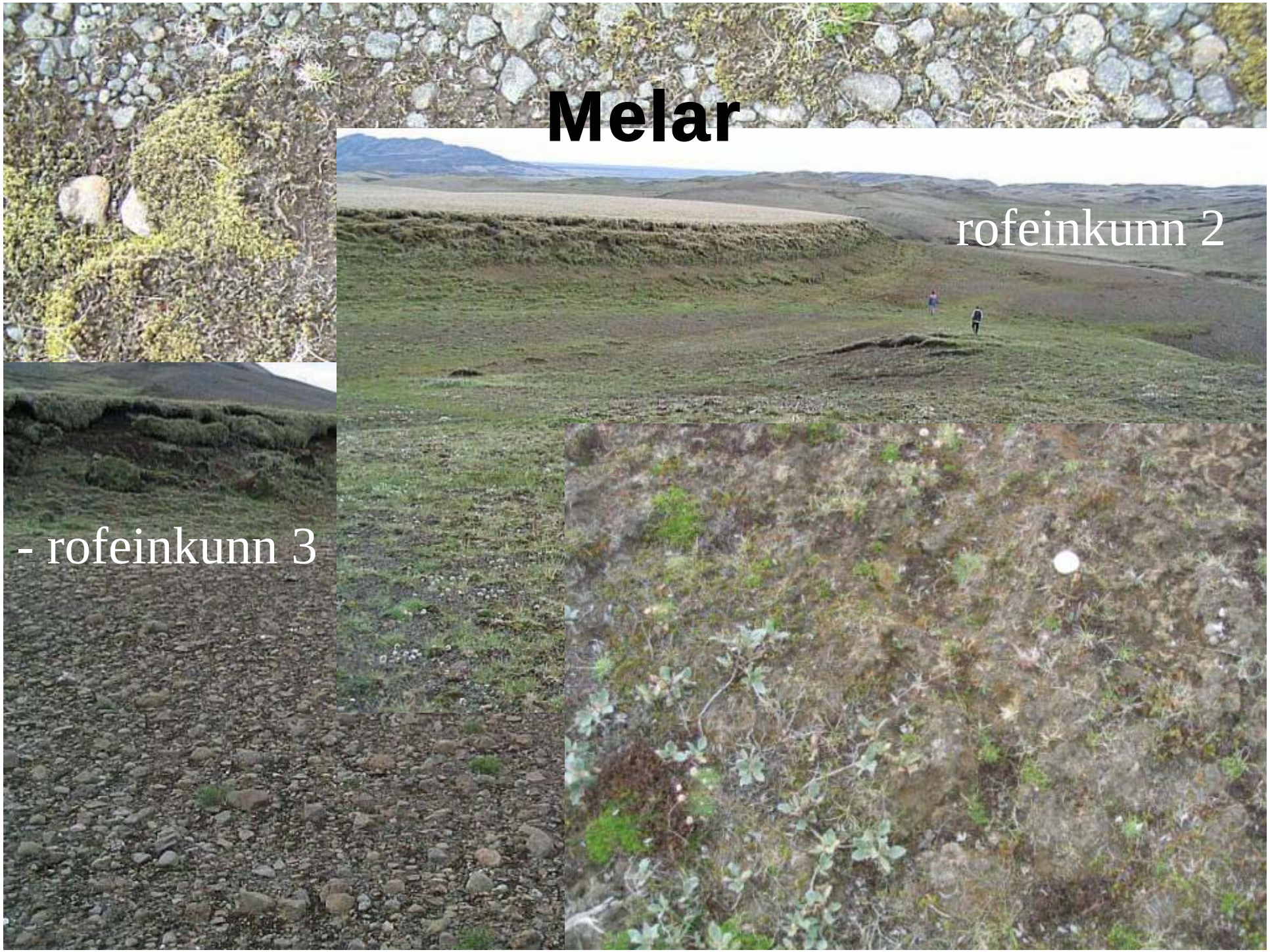
Melar

rofeinkunn 2

- rofeinkunn 3

Melar

Sandmelar - rofeinkunn 3-5

Sandmelar - rofeinkunn 3-5

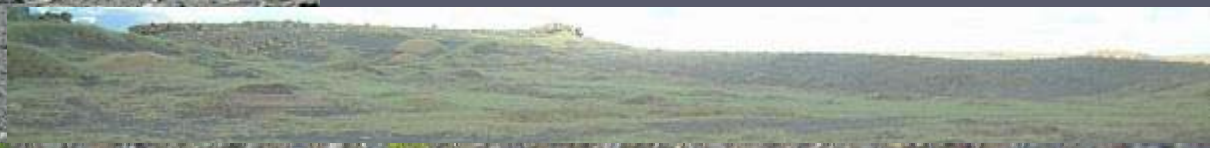

Sandmelar - rofeinkunn 3-5

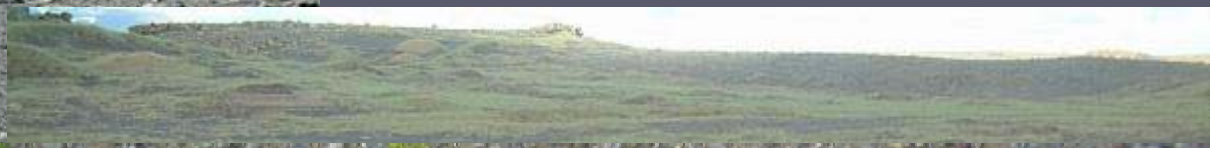

Sandmelar - rofeinkunn 3-5

Sandar
- rofeinkunn 3-5

Sandar - rofeinkunn 3-5

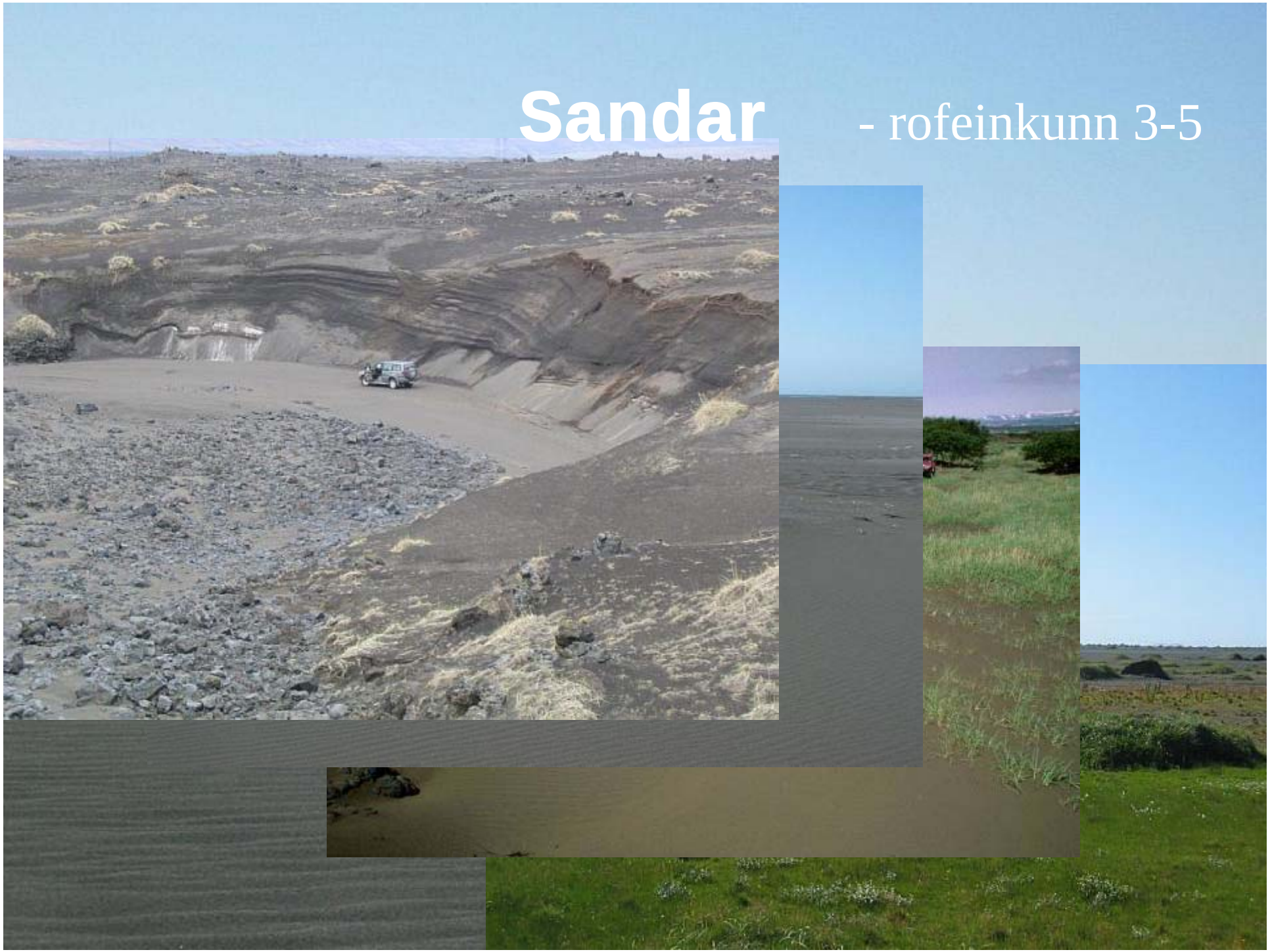
Sandar - rofeinkunn 3-5

Sandar - rofeinkunn 3-5

Sandar - rofeinkunn 3-5

Sandhraun - rofeinkunn 3-5

Sandhraun - rofeinkunn 3-5

Sandhraun - rofeinkunn 3-5

Sandhraun - rofeinkunn 3-5

Sandhraun - rofeinkunn 3-5

Hraun - rofeinkunn 1

Kortlagning landgræðslusvæða

- Við kortlagningu eru ýmsir þættir athugaðir:
  - Gróðurþekja (5 flokkar)
  - Jarðvegsrof (Rof flokkast mismunandi (0-5) eftir útbreiðslu og virkni við losun og flutning jarðvegsefna)
  - Útbreiðsla landgræðsluplantna s.s melgresi, birkis, víðis, lyngs, skánar, lúpínu og annarra belgjurta
  - Grjót og sandur á yfirborði
  - Hvaða aðgerðir eru æskilegar/nauðsynlegar
  - Helstu rofáttir
  - O.fl.

Upplýsingum safnað um viðkomandi fláka

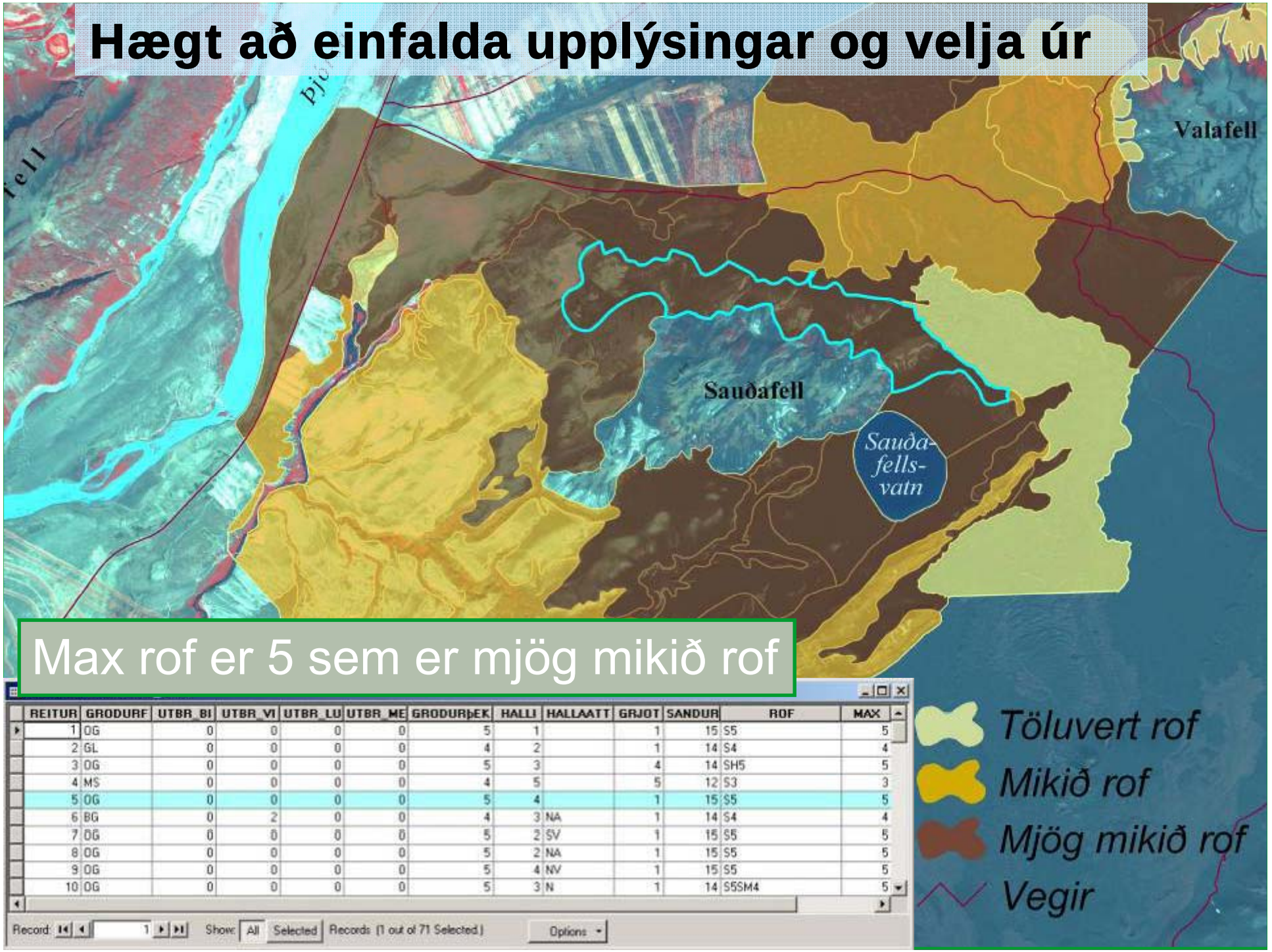
Reitur nr. 5 er valinn, sjá upplýst reitamörk á mynd

Attributes of saudafell_2001

REITUR	GRODURF	UTBR_BI	UTBR_VI	UTBR_LU	UTBR_ME	GRODURÞEK	HALLI	HALLAATT	GRJOT	SANDUR	ROF	MAX
1	OG	0	0	0	0	5	1		1	15	S5	5
2	GL	0	0	0	0	4	2		1	14	S4	4
3	OG	0	0	0	0	5	3		4	14	SH5	5
4	MS	0	0	0	0	4	5		5	12	S3	3
5	OG	0	0	0	0	5	4		1	15	S5	5
6	BG	0	2	0	0	4	3	NA	1	14	S4	4
7	OG	0	0	0	0	5	2	SV	1	15	S5	5
8	OG	0	0	0	0	5	2	NA	1	15	S5	5
9	OG	0	0	0	0	5	4	NV	1	15	S5	5
10	OG	0	0	0	0	5	3	N	1	14	S5SM4	5

Record: 1 Show: All Selected Records (1 out of 71 Selected.) Options

Hægt að einfalda upplýsingar og velja úr

Max rof er 5 sem er mjög mikið rof

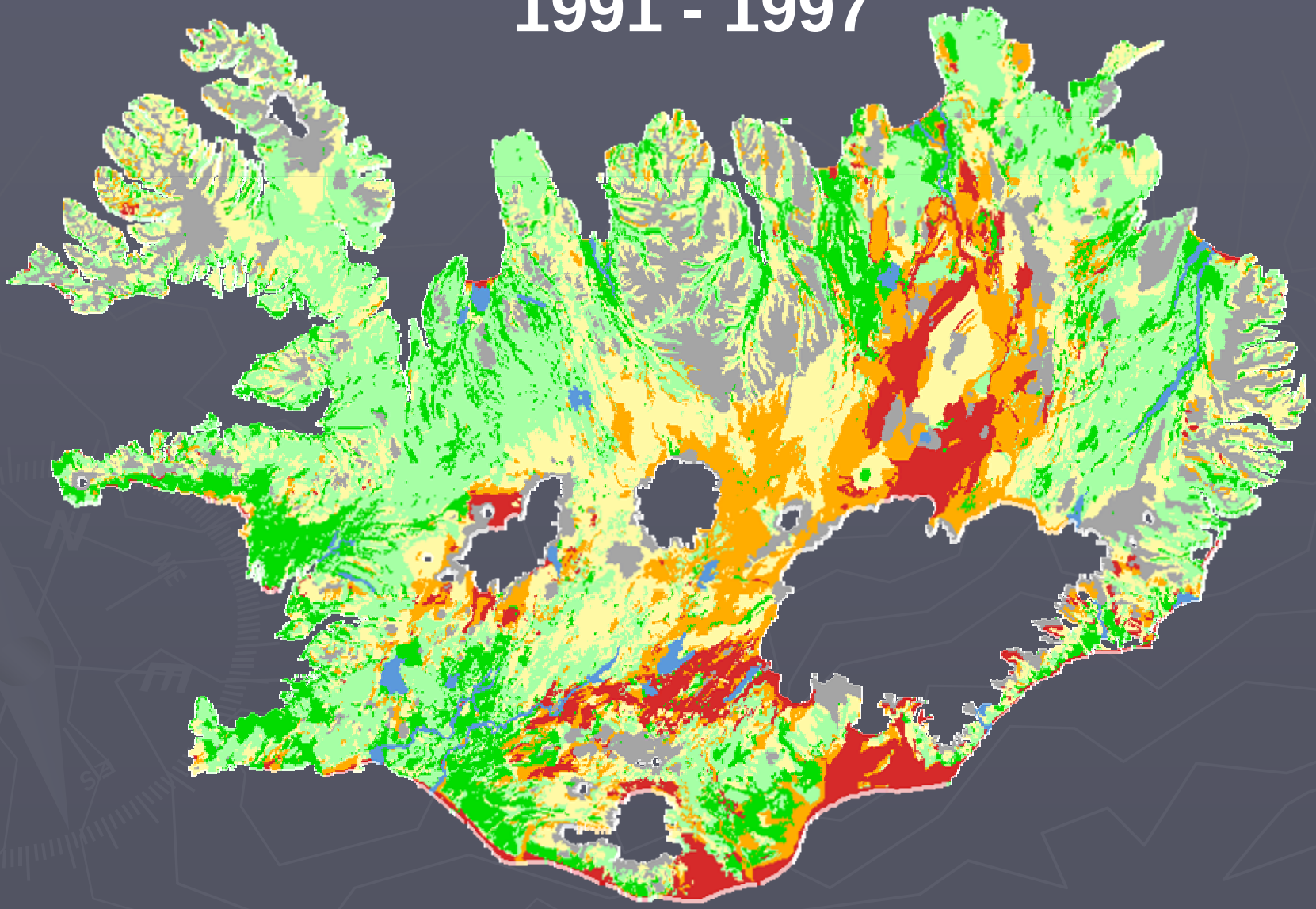
REITUR	GRODURF	UTBR_BI	UTBR_VI	UTBR_LU	UTBR_ME	GRODURÞEK	HALLI	HALLAATT	GRJOT	SANDUR	ROF	MAX
1	OG	0	0	0	0	5	1		1	15	S5	5
2	GL	0	0	0	0	4	2		1	14	S4	4
3	OG	0	0	0	0	5	3		4	14	SH5	5
4	MS	0	0	0	0	4	5		5	12	S3	3
5	OG	0	0	0	0	5	4		1	15	S5	5
6	BG	0	2	0	0	4	3	NA	1	14	S4	4
7	OG	0	0	0	0	5	2	SV	1	15	S5	5
8	OG	0	0	0	0	5	2	NA	1	15	S5	5
9	OG	0	0	0	0	5	4	NV	1	15	S5	5
10	OG	0	0	0	0	5	3	N	1	14	S5SM4	5

Record: 1 Show: All Selected Records (1 out of 71 Selected) Options

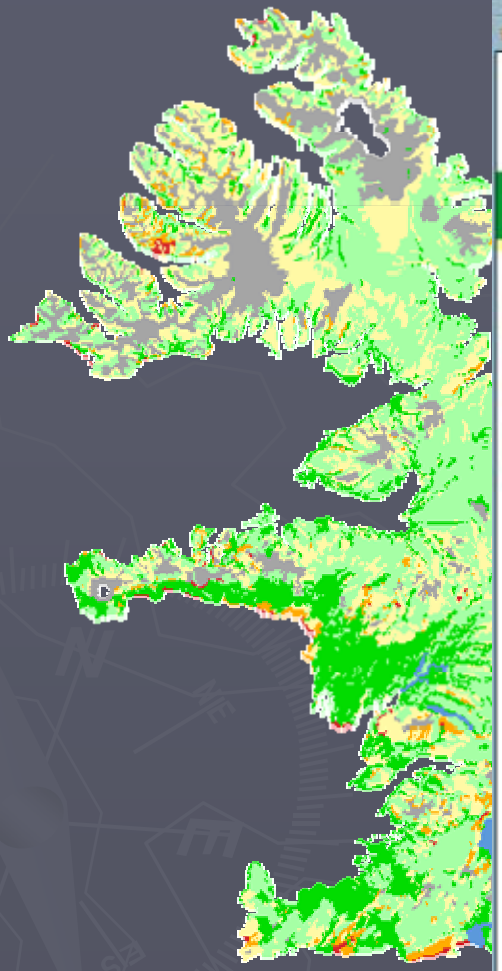

Kortlagning gefur útgangspunkt til að stjórna landnýtingu og forgangsraða aðgerðum Landgræðslunnar.

Rofkortlagning Rala og Landgræðslunnar 1991 - 1997

Rofkortlagning Rala og Landgræðslunnar

Kvasir - Upplýsingar um Jarðvegsrof á Íslandi - Windows Internet Explorer
http://www.rala.is/kvasir/
File Edit View Favorites Tools Help
Kvasir - Upplýsingar um Jarðvegsrof á Íslandi
Page Tools
KVASIR
RALA OG LÍ
Aðferðir
Flokkun á rofi
Kvarði á rofi
Niðurstöður
Heildaryfirlit
Rofsvæði
Landshlutar
Sýslur
Hreppar
Mat á ástandi
RALA
KVASIR
Upplýsingavefur Rannsóknastofnunar landbúnaðarins og Landgræðslu ríkisins
um jarðvegsrof á Íslandi
ENGLISH
Kvasir hefur að geyma:
AÐFERÐIR OG HUGTÖK
NIÐURSTÖÐUR
UM TILVITNANIR
"Sá heitir Kvasir. Hann er svo vitur að enginn spyr hann þeirra hluta er eigi kann hann úrlausn. Hann fór víða um heim að kenna mönnum fræði, og þá er hann kom að heimboði til dverga nokkurra, Fjalars og Galars, þá kölluðu þeir hann með sér á einmæli og drápu hann, létu blóð hans í tvö ker og einn ketil.....Þeir blendu hunangi í blóðið og varð þar mjöður sá er hver er drekkur verður skáld eða fræðimaður" (Snorra Edda).
Uppfært 13 Maí 2002 af EG
©Höfundaréttur Ólafur Arnalds, Rannsóknastofnun landbúnaðarins og Landgræðsla ríkisins
Done
Internet
100%